

Prijszetting van ManaMa's

1.Context: Waarom dit standpunt

Naar aanleiding van het vervallen van de nota “Verhoging Inschrijvingsgeld Postinitiële Opleidingen” heeft de Algemene Vergadering beslist om het standpunt in twee op te delen: als eerste in een standpunt over de wenselijkheid van eenjarige ManaBa's, en als tweede een standpunt over de prijszetting van ManaMa's. Naar aanleiding van rationalisatiegesprekken binnen de UGent, waar ManaMa's ook in het vizier komen, is de prijszetting van ManaMa's plots relevanter dan ooit. We begrijpen dat, indien er bespaard moet worden, ManaMa's worden gebruikt als post om dit op door te voeren. Ze zijn immers niet gesubsidieerd en knabbelen aan het budget van initiële opleidingen als ze niet zelfbedruipend blijken. Toch hebben wij enkele bezorgdheden.

Er zijn veel opleidingen – veelal eenjarige masteropleidingen – waar een significante groep studenten het gevoel heeft een tweede master te moeten studeren. Dit is vaak omdat de master weinig ruimte voorziet voor professionalisering of inhoudelijke verbreding die hun set van vaardigheden op de best mogelijke manier bruikbaar maakt. Een deel van die studenten beslist om dan een reguliere master extra te studeren. Echter zijn er ook opleidingen die geen “logisch” vervolg hebben bij reguliere masters. ManaMa's zijn dan het enige wat de universiteit kan bieden om de student beter voor te bereiden voor een toekomstige loopbaan, op de reguliere arbeidsmarkt of in onderzoek .

Daarnaast zijn er opleidingen die vooral gevolgd worden terwijl de vooropleiding volstaat om de student voor te bereiden op het beoogde werkveld. Alhoewel er helemaal niets fout is met een opleiding volgen uit interesse, is het wel minder een kerntaak.

2.Prijszetting

Wij geloven dat in de regel ManaMa's hun eigen kosten moeten dekken in de volledigheid, dit gaat van personeelskosten tot infrastructuur. Zelfbedruipendheid wil echter niet zeggen dat het de bedoeling kan zijn om gigantische winsten te maken op deze opleidingen. Dat is voor zover wij weten op dit moment nergens het geval, en dat moet zo blijven. De opbrengsten van de inschrijvingsgelden moeten in principe volledig gaan naar de onderwijskwaliteit van de opleiding in kwestie.

In de regel moet het ook de bedoeling zijn om de operationele kosten van ManaMa's zo laag mogelijk te houden, dit kan ze betaalbaarder houden terwijl ze ook zelfbedruipend zijn. Om dit waar te maken, moeten opleidingen en faculteiten ook kritisch reflecteren of er binnen ManaMa's kan gerationaliseerd worden zoals dat in elke andere opleiding zal moeten gebeuren. Er moet hier geen strikt percentage op komen, maar het is wel belangrijk dat alle ManaMa's deze denkoefening maken. Een andere optie is bijvoorbeeld externe financiering zoeken voor vakken.

Waar wij zoals vermeld geloven dat ManaMa's zelfvoorzienend moeten zijn, geloven wij ook dat uitzonderingen de regel bevestigen. We vragen aan alle relevante organen binnen de UGent om te kijken bij welke ManaMa's het gevoel heerst dat deze *moet* gevolgd worden. Bij deze groep van opleidingen is voorzichtigheid geboden. Het kan niet de bedoeling zijn dat een student een extra opleiding moet volgen aan een hoge kost, omdat de initiële masteropleiding onvoldoende ruimte maakt voor de nodige professionalisering of aansluiting bij de arbeidsmarkt.

In praktijk zullen de meeste opleidingen een genuanceerder beeld met zich mee brengen dan "alle studenten hebben het gevoel dit te *moeten* volgen" en "geen studenten hebben het gevoel dit te *moeten* volgen". In dat geval zullen er moeilijke keuzes moeten gemaakt worden, of middenwegoplossingen moeten gevonden worden. We vragen om voldoende tijd te nemen om hier kritisch over te reflecteren, en geen overhaaste beslissingen te maken.

In het volledige beslissingsproces is het belangrijk om studenten (al dan niet onder de vorm van facultaire studentenvertegenwoordigers) te betrekken om te identificeren welke ManaMa's studenten als essentieel zien. Alsook om te bepalen of, en hoeveel de prijzen mogen of kunnen stijgen. Het is belangrijk om daarbovenop niet enkel huidige studenten van de ManaMa's om input te vragen, maar ook de doelgroepen die aangesproken worden om de master in de toekomst te volgen en alumni.

In 2017 nam de Gentse Studentenraad een bevraging af bij 4534 studenten aan de UGent, waar meer dan 40% van de bevroegde studenten die wenste verder te studeren aangaf dat de financiële kost een werkelijke drempel was. Alhoewel er vanuit de GSR geen recentere data is, is er geen reden om te geloven dat de situatie beter is geworden. Een onderzoek¹ met data uit het academiejaar 2018-2019 over heel Vlaanderen schetst een gelijkaardig beeld. Het onderzoek spreekt enkel over studenten in initiële opleidingen, maar ook hier vinden al meer dan 30% van de universiteitsstudenten deelname aan het hoger onderwijs moeilijk te betalen. Bij beursstudenten ligt dit getal boven de 45%. Het lijkt aannemelijk dat de groep studenten die nu al moeite heeft met de kosten van het hoger onderwijs, dezelfde kosten of meer zou ondervinden als ze verder willen studeren. Dit scenario zal enkel meer uitgesproken worden als deze studenten een ManaMa willen volgen. Deze opleidingen zijn immers sowieso duurder, en er zijn normaliter geen studietoelagen voor. Om de groep van studenten voor wie studeren (te) duur is, zo goed als mogelijk te ondersteunen is het belangrijk om al de bovenstaande kritische reflecties te maken. Wij hopen dan ook dat de UGent dit zal doen.

¹ De Norre, J., De Leebeeck, K., & Havermans, N. (2020). Studiekosten in het hoger onderwijs. Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek.